

SECTION 5. LABOR LAW AND SOCIAL WELFARE LAW

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-432-0-14>

CERTAIN PECULIARITIES OF LEGISLATIVE REGULATION OF REMOTE WORK OF A PERSON ABROAD

ОКРЕМІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ РОБОТИ ОСОБИ, ЩО ПЕРЕБУВАЄ ЗА КОРДОНОМ

Nazymko O. V.

*PhD in Law, Associate Professor,
Senior Lecturer at the Department
of Civil and Economic Law
of the Faculty No. 2
Kryvyi Rih Educational-Scientific
Institute of Donetsk State University
of Internal Affairs
Kryvyi Rih, Ukraine*

Назимко О. В.

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільного
та господарського права факультету
№2 Криворізький навчально-науковий
інститут Донецького державного
університету внутрішніх справ
м. Кривий Ріг, Україна*

Війна росії проти України та активні бойові дії на території нашої держави змусили багатьох громадян покинути рідну країну. Слід зазначити, що від початку війни з України виїхало 6,2 млн українців, які наразі перебувають за кордоном. Додатково в країні налічується 5 млн внутрішніх переселенців [1]. Зрозуміло, що до 24 лютого 2022 року певна кількість цих осіб була працевлаштована та виконувала трудові функції в Україні. Наша держава на той час ще не була готова до такої масштабної міграції населення. Тому, питання збереження трудових відносин із працівниками, що виїхали за кордон, вирішувались на законодавчому рівні вже у процесі такої міграції та, зрозуміло, о не завжди в інтересах працівників.

Сучасні реалії соціально-демографічної та політичної ситуації в Україні змушують роботодавців шукати нові способи організації роботи працівників. Однією з них є дистанційна робота. Відповідно до ч. 1 ст. 60-2 КЗпП, **дистанційна робота** – це така форма організації праці, за якої працівник виконує роботу поза робочими приміщеннями

чи територією роботодавця, в будь-якому місці за своїм вибором та з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Однак існують суттєві відмінності у тому, до якого сектору економіки належить роботодавець [2].

Якщо вести мову про державний сектор, то на період воєнного стану для працівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки може запроваджуватися дистанційна робота за рішенням виконавчого органу або керівника суб'єкта господарювання за наявності організаційної і технічної можливості для виконання їх обов'язків.

Для членів виконавчого органу або керівника суб'єкта господарювання, які перебувають на території України, за рішенням суб'єкта управління об'єктами державної власності, загальних зборів акціонерів (учасників) господарських товариств, у статутному капіталі яких 50% акцій (часток) належать державі, а також наглядових рад суб'єктів господарювання може запроваджуватися дистанційна робота за наявності можливості забезпечення належної (безперервної) роботи відповідного суб'єкта господарювання.

Цього вимагає Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2022 р. № 481 «Деякі питання організації роботи працівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки на період воєнного стану» [3].

Також документ передбачає, що робота працівників, членів виконавчого органу та керівників суб'єктів господарювання за межами України допускається лише у разі службового відрядження, оформленого в установленому порядку.

Якщо працівники суб'єкта господарювання держсектору перебувають в робочий час поза межами робочого місця в Україні, без рішення керівництва, або перебувають в робочий час за кордоном, за винятком перебування у відрядженні, оформленому в установленому порядку, то до них може бути застосоване дисциплінарне стягнення відповідно до закону. Така вимога застосовується із 03 травня 2022 року.

Відрядженням вважається поїздка працівника за розпорядженням керівника підприємства на певний строк до іншого населеного пункту для виконання службового доручення поза місцем його постійної роботи (за наявності документів, що підтверджують зв'язок службового відрядження з основною діяльністю підприємства). Це впливає з «Інструкції про службові відрядження в межах України та за кордон» [4], яка стосується тільки підприємств, установ і організацій, які повністю або частково фінансуються за кошти бюджету.

І тут постає питання формального характеру. Якщо особа внаслідок бойових дій, наприклад в Маріуполі, виїхала за кордон через територію росії, однак перебуває у країнах Європи, то яким чином оформити їй службове відрядження (навіть за її рахунок) та забезпечити перетин кордону? Таких ситуацій із втратою працівників дуже багато. При чому, такі працівники можуть перебувати за кордоном не маючи можливості повернутись в Україну через загострення хвороби родичів, необхідність лікування, страху повернення під час війни через пережиті жахіття окупації. Однак, з точки зору трудових функцій вони забезпечують їх виконання якісно та ефективно. На жаль, позитивної відповіді на ці питання у державному секторі ми не знайдемо. Одне – неможливість працювати за кордоном без оформлення службового відрядження.

Для приватного сектору законодавство не містить заборони виконання такої дистанційної роботи за кордоном. Тому відповідно у випадку, коли працівник у зв'язку з небезпекою для життя і здоров'я під час дії воєнного стану виїхав за межі країни і має технічну можливість виконання трудових функцій дистанційно з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, йому здійснюється виплата заробітної плати відповідно до умов, встановлених у трудовому договорі, за фактично виконану роботу (відпрацьований час).

Порівнюючи державний та приватний сектор постає риторичне запитання – чого прагне досягти законодавець впорядковуючи таким чином роботу працівників державного сектору. Як на мене, через таке врегулювання трудових відносин ми втрачаємо професійних працівників та не надаємо їм можливість зберегти зв'язок з Україною.

Що ми маємо зробити? Запропонувати перегляд особливостей законодавчого регулювання дистанційної роботи працівників державного сектору, забезпечивши при цьому фіксацію виконання трудової функції та зменшити зайвий бюрократизм.

Література:

1. Цифра вражас: скільки українців виїхало за кордон з початку війни? URL: <https://ukrayina.pl/ukrayina/7,183471,30060704,1062-1080-1092-1088-1072-1074-1088-1072-1078-1072-1108.html>

2. Кодекс законів про працю України. Затверджується Законом № 322-VIII від 10.12.71 ВВР, 1971, додаток до № 50, ст. 375. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2022 р. № 481 «Деякі питання організації роботи працівників суб'єктів

господарювання державного сектору економіки на період воєнного стану». URL: <https://ips.ligazakon.net/document/KP220481?an=1>

4. Наказ Міністерства фінансів України від 13.03.98 № 59 «Про затвердження Інструкції про службові відрядження в межах України та за кордон». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0218-98#Text>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-432-0-15>

**PRACTICAL ASPECTS OF THE SUSPENSION
OF THE EMPLOYMENT CONTRACT IN THE CONDITIONS
OF MARTIAL LAW**

**ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПРИЗУПИНЕННЯ ДІЇ
ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Porodko V. V.

*Candidate of Legal Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Civil and Legal Disciplines
National Academy of the Security
Service of Ukraine
Kyiv, Ukraine*

Породько В. В.

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільно-правових
дисциплін
Національна академія
Служби безпеки України
м. Київ, Україна*

Функціонування правового режиму воєнного стану викликає необхідність додаткового нормативно-правового регулювання відносин у різних сферах суспільного життя. Не стали винятком і трудові правовідносини, організація яких зазнала низки законодавчих змін. Особливості трудових відносин між працівниками та роботодавцями у період дії воєнного стану визначає прийнятий у березні 2022 року Закон України № 2136-IX «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану». Ним, зокрема, запроваджено та внормовано новий стан реалізації трудових правовідносин – призупинення трудового договору, який передбачає права та обов'язки сторін, а також статус працівника у разі неможливості виконання закріплених ним обов'язків у зв'язку з військовою агресією проти України.